

שְׁלַח לַחֲמֹךְ

פְּרִשֵׁת מִקֵּץ | תשפ"ו

בצדקה תכונני

גליון 405

סיפור לשבת

"אֵין נְבוֹן וְזֹכֵם כְּמוֹךְ" (בראשית מא, לט)

יש להתבונן מה טעם אמר פרעה ליוסף "אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך". והלא יכול היה להתחיל מיד "אתה תהיה על ביתי ועל פיך יישק כל עמי", שכן אף אחד מלבד יוסף לא ידע לפתור אל נכון את החלום. עוד זאת יש לדקדק, פרעה משיב ליוסף בלשון שאמר "ירא פרעה איש נבון וחכם" - "אין נבון וחכם כמוך". אלא שזאת יש להבין: מה טעם הקדים 'נבון' ל'חכם'. הרי חכם הוא המבין מה שלפניו ונבון הוא המבין דבר מתוך דבר. אם כן, שורת הדין נותנת שאם הוכתר מאן דהוא בתואר 'נבון' בוודאי שהוא 'חכם'.

הפקידים הסתובבו בחנות הגדולה בנחת ורשמו בפנקסיהם הערות, חבריהם ממחלקת המדידות הסתובבו עם סרטי מדידה והעריכו את מספר המטרים הרבועים בחנות הענק. לאחר שומה רצינית ומעמיקה, שבו לבעל החנות שעמד אצל הקופה ומסרו לו מסמך רשמי ובו הערכתם המקצועית, על כמות המס שעליו לשלם בתור ארנונה על שטח החנות ובתור מס על הרווחים שצפוי הוא להרוויח. בעל החנות הזדעק: "וכי אני רוטשילד??? מה פתאום לשלם סכום כזה גדול?" הפקידים לא התרגשו יתר על המידה ורק החוו בידם על החנות הענקית וכמויות הסחורה המשובחת שבה. "אתם צודקים לגבי החנות", ניסה בעל הבית להמתיק את רוע הגזירה. "היא אכן שלי והמס עליה מוצדק. אולם איך תעריכו את הסחורה כשלי ותחייבו אותי מס עליה. הרי עבור הסחורה הזו לקחתי אשראי ענק מהבנקים וכל אגורה מההלוואה אצטרך להשיב בתוספת ריבית. על סכום זה איני צריך לשלם מס". "אם העניקו לך אשראי כל כך גבוה", ביטל הפקיד הראשי את טענתו, "הם בטוחים שיש לך מהיכן להשיב להם. אחרת, לא היו נותנים לך אשראי..."

משל נפלא זה הביא הגאון רבי יעקב קראנץ, המגיד מדובנא, להסביר את הדין ודברים בין יוסף לפרעה: יוסף טען שאין החכמה משלו כי אם "אלוקים יענה את שלום פרעה". שמע פרעה את צורת פתרון החלום ואת המסקנה שהפיק מכך יוסף הלכה למעשה, בדמות פקידים שיאספו תבואה בשנות השבע וישמרו אותה לשנות הרעב, והשיב ליוסף: ייתכן שאין החכמה משלך, אולם אם משמים קיבלת 'אשראי' כה גבוה, קיבלת כזו יכולת לפתור חלומות בצורה נבואית - מוכרח להיות ש"אין נבון וחכם כמוך". אשר על כן "אתה תהיה על ביתי ועל פיך יישק כל עמי"...

לפי האמור יש לומר בדרך רמז, שהתורה מעודדת כל אחד ואחד מאיתנו בפסוק זה. פעמים שמרגיש אדם שאין משמעות למעשיו, שהוא 'לא שווה' וכל כיוצא בזה, תחושה זו אינה נכונה בוודאות. ומניין הביטחון? שכן הקב"ה נתן לו כישרונות ויחודיים ותכונות טובות ויצר אותו באופן שאין זהה לו בתבל - כשם שאין פרצופיהם שווים כך אין דעתם שווה. "אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת", כיון שבראך הקב"ה במתכונת מיוחדת זו, ואת זה הוא נתן רק לך, "אין נבון וחכם כמוך", בוודאי שיש לך תפקיד. ואם הבורא יתברך נתן לך אשראי - הוא ידע שיש לך אפשרות לפרוע אותו! עתה נבין מדוע הוקדם ה'נבון' ל'חכם', שכן עליך להתבונן בחכמה ובכישרון שקיבלת, או אז תדע לבטח "אין נבון וחכם כמוך". אחרי התבוננות שכזו "אתה תהיה על ביתי", כי את התפקיד שמוטל עליך לעשות בעולם - אין מי שיכול לעשות במקומך.

(סיפורי צדיקים)

הפלא ופלא

אוצר בלום של פלאי פלאות מגנוזי קדם

אות ד

דם שעירים

"כאשר ישימו את דם השעירים על אבן ספיר - יחתוך אותו, מה שלא יכול לעשות שום ברזל בעולם, שזה היה ענין השמיר אשר היה מחתך האבנים בדמו, ושבוה הדרך בעצמו פסל בצלאל אבני החושן הקשים". כן כתב ה"כלי יקר" (מלכים א, ה, ט).

דמעות

הטמפרטורה של דמעות הנובעות מתוך שמחה היא נמוכה, כלומר הדמעות קרות. מאידך, הטמפרטורה של דמעות הנובעות מתוך צער ועגמת נפש, או כאב, היא גבוהה, כלומר הדמעות חמות. כן כתב בעל "שבט מוסר" (פרק יא).

דן

כל הבאים מארץ כוש הם משבט דן ללא כל ספק, ודינם כתינוקות שנשבו. כן כתב הרדב"ז (שו"ת ח"ח סימן קעט): "אלו הבאים מארץ כוש, הם משבט דן בלי ספק, ומפני שלא היו ביניהם חכמים בעלי קבלה - תפסו להם פשטי הכתובים, אבל אם היו מלמדים אותם - לא היו פוקרין בדברי רז"ל, והיו כתינוק שנשבה לבין הגוים".

דקל

עץ הדקל אינו יונק מן האדמה כשאר האילנות, אלא גידולו מסיבת שיונק מלמעלה, ומלמעלה יורד שפע למטה בשרשים כדי שיתקיים בקרקע". כן מובא ב"מדרש תלפיות".

דרכי האמורי

כאשר פתילת נר שבת נופלת על צידה ועומדת לדעוך, אם יניחו כנגדה מן הלחם שנאפה לכבוד שבת - הפתילה תשוב למצבה התקין ותמשיך לדלוך כראוי עד תום השמן. ברם, יש שאסורים לעשות זאת משום "דרכי האמורי". כן כתב בעל "דברי יצחק": "מה שנוהגים העולם בליל שבת כשפתילת הנר משתלשל על צדו ומתקלקל, אזי נוהגים להניח כנגדו מלחם המיוחד לשבת, ואז תיכף חוזר לשמור תמונתו ולדלוך על השיעור השווה, והעולם מחזיקים את זה לאות ומופת, אמר כ"ק אדמו"ר הגה"ק מהר"ש מבעלזא זצ"ל על זה, שדבר זה מדרכי האמורי ואסור לעשות כן."

ר"ת	יציאה	כניסה	
17:57	17:19	16:03	ירושלים
17:53	17:20	16:19	תל אביב
17:53	17:18	16:10	חיפה
17:58	17:22	16:22	באר שבע

"וַיִּקְרָא פֶּרֶעַה שֵׁם יוֹסֵף צִפְנָת פַּעֲנָח וַיִּתֵּן לוֹ אֶת אֲסֶנֶת בַּת פּוֹטִי פֶּרֶעַ כַּהֵן אֵן לְאִשָּׁה וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל

אַרְצוֹ מִצְרַיִם". (בראשית מא, מה).

(התשפ"ב) ידוע מהמדרש כי אסנת זו לא היתה בתו ממש של פוטיפרע ואשתו (זליכה) כנ"ל, אלא רק אספו אותה אל ביתם. אסנת היתה באמת בתה של דינה בת יעקב, שנתעברה משכס בן חמור, וילדה את אסנת. אך מפאת הורתה משכס, האחים דחווה, ויעקב אבינו ע"ה נאלץ להרחיקה מביתו, אך זאת עשה, שכתב לה קמיע זהב ותלה לה על צווארה, שהיא בתו של יעקב בן יצחק מארץ כנען, ושלחה מביתו, ונתגלגלו הדברים שאספופה פוטיפר ואשתו, שהיו ללא ילדים.

וביום אשר יצא יוסף למלך על מצרים, כתיב "בנות צעדה עלי שור", שיצאו בנות מצרים שידעו שהוא רווק, ועמדו על החומות, וזרקו לו מתנות, שמא ישא עיניו אליהן ותמצא מי מהן חן בעיניו לקחתה לאשה. וכן עשתה גם אסנת, אך לא היה לה מה להשליך אליו, וזרקה אליו את קמיע הזהב אשר לה (ששמרה עליו עליה תמיד). וכאשר נפל הקמיע אליו, פתחו וראה את הכתוב בו, ולקחה אליו, ונשא אותה לאשה (עם שטר כתובה, כדלקמן בפרשת ויחי בפסוק "בני הם", שפירש רש"י שהראה לו שטר כתובה). עד כאן מהמדרש. ועייין לעיל בפסוק (בראשית לה, ג) "ותדבק נפשו", שהבאתי המקורות לזה.

ומכיון שבפסוק זה נזכרה אסנת בפעם הראשונה, אכתוב כאן מה שנראה לי שנרמז בשמה, כי "אסנת" עם ד' אותיות בגי' "מדינה ומשכס". ורמז הכתוב שיש להוסיף את חשבון האותיות במלה "את", וזאת משני פנים: א. "את" בא לרבות, והמלה "את" מלשון "אות", דהיינו הוסף לשם אסנת את מספר האותיות (ארבע), וזה המנין של הוריה, ממי באה. ב. "את" נטריקון "אותיותיה תמנה". דהיינו מנה בחשבוןך גם את מנין אותיות שמה. והבן.

{ 'תורת מאיר' | הרב מאיר מושיאשווילי שליט"א }

החפץ חיים

קונטרס אהבת ישראל

פרק ד' - בו יבואר עד כמה צריך האדם להתבונן להסיר השנאה מלבו

הלא ידוע, שכל אברי האדם מוכנים כל אחד ואחד על העניינים השייכים לו, למשל הפה להכניס בו המאכל, השיניים לטחון בהם את המאכל, האזניים לשמוע בהם, הלשון לדבר בו, הלב לחשוב בו מחשבות. והנה לו יצויר אם אחד רואה את חברו שלועס בשיניו בשר נבילה וטרפה מהבוקר עד הערב, בודאי היה מתועב בעיניו עבור זה, משום שהכתוב צווח ואומר אל תטמאו בכל אלה, והוא מטמא את עצמו בידים. ואין לא ישים ענין זה על לבו הנושא שנאה על חברו, הלא הלב נברא לחשוב בו מחשבות טהורות וקדושות, והוא חורש בלבו מחשבות און על חברו מן הבוקר עד הערב, והיא השנאה הטמונה והמושרשת בלבו, והלא הכתוב צווח ואומר לא תשנא את אחיך בלבבך, ובמאי עדיף הוא מהאוכל בשר נבילות וטרפות, וכשם שבאכילת מאכלות אסורות הוא מטמא את פיו, כן ע"י השנאה הוא מטמא את לבו.

עטרת ישועה | רבי יהושע מדזיקוב זיע"א

סגלת הצדקה בחנכה לרפואה ופרנסה טובה

הנה כתיב (משלי יב) 'צדקה תציל ממוות', וממשיך חיים ורפואה כמו שאמרו ז"ל (פסחים ח). הנותן סלע לצדקה על מנת שיחיה בני הרי זה צדיק גמור, וגם גמולו פרנסה כמו שכתוב עשר תעשר, ודרשו ז"ל (שבת קיט). עשר בשביל שתתעשר. ומצות צדקה נקרא בשם גדול, כמו שכתוב (מלכים ב' ד ח) 'ושם אשה גדולה', שהיתה גדולה במעשיה מכל שאר נשי דעלמא, כי כל אשה עיניה צרה באורחין (ב"מ פז). וגבה נאמר 'ותחזק בו לאכל לחם' שהפצירה בו לאכל. וזה סוד המנהג שמסבבין בחנכה על הפתחים לקיים מצות צדקה, כדי להמשיך חיים ופרנסה ונמלקו הפ"ר דינים, ונעשה מן פ"ר רפ"א בסוד אלופו של עולם המתחבר אל פ"ר, ונתוסף בו אות א' להמשיך רפואה [וכו']. וגם על ידי נתינת הצדקה בחנכה נמשך המתקת הפ"ר דינים, כי פ"ך עולה מאה, בסוד שדרשו רז"ל (ספרי ראה קיז) 'ונתן תתן' אפלו מאה פעמים, וגם יד הנותן ליד המקבל, הרי נתמלא ה'ד, וי"ד במלוי עולה חותם, בסוד שהיה הפך מנח בחותמו של כהן גדול דיקא, כי מצות צדקה נקראת בשם גדול, להמשיך רפואה וחיים טובים עם המשכת הפרנסה וכנ"ל. (פר' וישב)

כולם מוזמנים לזכות ולקיים מצות צדקה בהידור רב לעניים העוסקים בתורה, כל יום

ויים מימי החנוכה הקדושים! דרכי התרומה מופיעים מטה

עמותת בצדקה תכונני

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תכונני"

שמה לה למטרה

לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות

מעוטי יכולת כלכלית

ע"י מתן סיוע כלכלי רחב היקף

העמותה פועלת ללא מטרת רווח כלל!

חלוקת סלי מזון שבועיים

מתן ומענה לחוסרים ביתיים בסיסיים

חלוקת סלי לידה ליולדת ולתינוק

ועוד פעילויות תמיכה בחגים ומועדים

גם אתם יכולים לתמוך בעלון העמותה ולזכות בהקדשה!

הקדשה למשך חודש

הקדשה לשנה שלמה בעלון

זכות ביזכוי הרבים

הקדשה חד פעמית בעלון

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:

aloni@gamah.org - מייל לכל מטרה

WWW.GAMAH.ORG אתר העמותה

054-6091685 | 054-4785404

לתרומות

בנק לאומי (10) | סניף 858 | מספר חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104

קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965

ניתן לתרום גם דרך "נדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

לתרומה טרקו את הברקוד

יִרְאָה הִיא חֲכָמָה

"ויועין יוסף את פרעה לאמור בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה". אנחנו נחשוב תמיד כי יראה וחכמה שני דברים המה, יראה לחוד וחכמה לחוד, ומי שהוא ירא ה' הוא צדיק גדול, אך תואר חכם לא יהלמנו, לא מחייב שמי שירא ה' הוא גם חכם גדול, אז הוא צדיק כל הכבוד לו. אבל מי אמר שהוא חכם, ככה נחשוב תמיד. למשל, איש אשר יברך מבורך - אדם שהברכות שלו מתקבלות אצל הקב"ה, לאות הוא כי הנו מקורב אצל הקב"ה, אבל האם נתברר בזה כי הנה הוא גם חכם ונבון? ויש לסמוך עליו בהנהגת בית מסחר גדול? ככה אנחנו סוברים וחושבים תמיד, שזה לא קשור, לא קשור. אמנם לא נשתרשה בנו הטעות הזו רק מכיון שנשכח מאיתנו ברבות הימים כי יראה היא חכמה, עצם היראה היא חכמה, והיראה איננה לכל פושט יד להיעשות ירא וצדיק בין לילה, אבל יש ליראה מהלכים על פי דרכי חכמתה ובהם אופן השגתה, ו"א יראה זה לא בא ככה אחד מחליט להיות ירא שמים אז הוא נהיה, יש לה מהלכים על פי דרכי החכמה שלה, והדרכים האלה מביאים לאופן השגתה, כדי להתחקות במהלכה ולקנות את חכמתה. ומקרא מלא אמר הפסוק "הן יראת ה' היא חכמה", הן בלשון יווני - אחת, יראה היא חכמה, זה אחד, זה דבר אחד, יראה זה חכמה.

צדיק וקרוב אל ה' יתברך ראה אותו שה' הודיע לו
מה פתרון החלום, איך אתה מגיע למסקנה שהוא
חכם ונבון ואין כמוהו, ואתה נותן לו את כל
הממשלה, איזה מין דבר זה? איייוי אם היה פרעה
בדור הזה הדור הזה היה מסודר. מבין גדול היה
פרעה.

אכן פרעה היה חכם גדול, ואז היו עוסקים בקניית המעלות הרוחניות, רק היתה האמת נעדרת מהם, הגויים טעו ושגו אחרי עבודה זרה, והיו מוטעים לחשוב שגם למזלות יש כח והשפעה ויכולת, והעד לכך זה עמלם בחכמת הכישוף, שהיא חכמה גדולה כמבואר ברמב"ן, גם דורם היה דור קרוב מאד לאברהם אבינו, שהודיע את אלוקותו יתברך ועשה נפשות רבות, ואיך עשה אברהם אבינו נפשות רבות? במה הוא עשה נפשות רבות, איך עשה נפשות רבות? במה? במה הוא עשה את זה? אם לא בחכמה, כי היראה היא חכמה, והוא היה ירא שמים גדול ולכן הוא הצליח להחזיר בתשובה, לגייר את כולם. כתוב כל שיש לו יראת שמים דבריו נשמעים, אז ז"ל יראה היא חכמה, זה התחכמה, אנשים מנסים ללמוד דמגוגיה לדיבורים קשקושים קורסים למרצים וכל מיני קשקושים, אם יש יראת שמים הדברים נשמעים, אם אין יראת שמים הדברים עוברים. עוברים.

לכן גם המה ידעו כי מי שהוא ירא גדול, ירא שמים גדול, לאות הוא כי גם חכם גדול הוא, וכאשר ראה פרעה שיוסף מקורב לה' יתברך כל כך, כמו שכתוב "אחרי הודיע אלקים אותך את כל זאת" הלא יתרון לך בחכמתך באופן אחר, ואין נבון וחכם כמון! הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו, ולכן בהכרח שיש לך גם יתרון הכושר והסגולה בהנהגת המדינה ולכן אתה תהיה על ביתי ועל פיך יישק כל עמי. שמעתם איזה מסקנה של פרעה, מי נותן את הכסא שלו למישהו אחר? מי נותן תפקיד ושררה לבן אדם שעוד לא התנסה? איך אתה יכול לתת לו, בגרות הוא עשה? ליבה הוא למד? באוניברסיטה הוא היה תואר ראשון שני, איך אתה נותן לו להיות הכלכלן הגדול ולתת לו הנהגת מדינה? הוא ירא שמים, הוא קרוב לקב"ה, אם הוא ידע להגיע לדרגה כזאת אין נבון וחכם כמון. אדם שיכול להניח את כל הטפל ולעסוק בעיקר, לזרוק את כל הבלבי העולם ולהתעסק בעיקר, אדם כזה יכול לנהל עולם ומלואו. למה? למה אנשים לא מצליחים - כי הם נתפסים לדברים הטפלים ולא מתעסקים בעיקר לכן

הם לא מתקנים את העם ולא מתקנים את הציבור ולא מתקנים את ההנהגה. אבל מי שהוא ירא שמים הוא יודע להתמקד בנקודה העיקרית האמיתית ולזרוק את כל השאר, ממילא אדם כזה יוכל להתמקד ולהתמסר ולעשות את אשר צריך אפילו אם אין לו נסיון מוקדם, ואפילו אם הוא לא למד את התחום. וזה סוד גדול שפרעה ידע אותו בגלל שגם הוא היה חכם, לא ירא שמים אבל חכם, לכן הוא ידע שחכמתו של יוסף היא לאין שיעור יותר מחכמת כל אדם, הנמצא איש כזה? לא, תחפש בכל העולם את תמצא איש כזה. אז שאומרים לו שמענו שאתה יודע לפתור חלומות, חז במקום להגיד בטח בטח בטח תראה הנה אני אראה לך את הריומה שלי, אתה יודע כמה חלומות פתרתי?! הוא אומר תשכח מזה, אני לא יודע כלום, בלעדי, האלהים יפתור, אני לא פותר כלום, אם הוא יגיד לי מה להגיד אני אגיד אם לא - לא. מה היה צריך להגיד לו פרעה, קישטה, לך בחזרה, מה הביאו אותך? מה אני צריך אנשים שיספרו לי סיפורים? מה אתה רוצה להתפטר כאילו אתה תגיד הוא אמר לא אני, ואח"כ תשתחרר, אם זה לא יצלח לא יהיה נכון, הא תעבוד עליי? אתה מפיל את התיק על מישור אחר. יוסף לא מעניין אותו שום דבר, שם שמים שגור על פיו, הוא יודע שהכל מאיתו יתברך, מי שהוציא אותו, "ויחלף שמלותיו ויריצוהו מן הבור", צ"ק צ"ק הוא קובע את הכל, הוא קובע את הכל. הוא דאג שימכרו אותו, הוא דאג שיהיה אצל פוטיפר, זה הוא שיהיה עשר שנים ועוד שתי שנים בונוס ואחרי זה הוא הריץ אותו לשמונים שנה של מלכות על כל העולם כולו, עוד לא היה מלך בעולם משמש ומלך בעולם כולו שמונים שנה, רק יוסף הצדיק. בכח מה? - יראת שמים שהיתה לו, "הן יראה היא חכמה".

ז"א אם אדם יש לו יראת שמים, אם הוא מקורב לה' בטוה וברור שהוא גם חכם ונבון, ואפילו פרעה הבין זאת ונתן לו לשלוט על כל הממלכה כולה וכל העולם כולו.

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א
בבית מדרש קהילות פז, בבני ברק
בתאריך 25.11.2013
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו
(גם מטלפון כשר)

להצלה כל עם ישראל
שיפלו אויבינו ויחזרו
מולם לשלום לביתם
מהרה

לזיווג הגון מהרה
שלומי בן רינה
אריאל בן רוזה
אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת
רחל בת אהרן ויפה
אמנון בן בלהה
גיורא בן שרה וישראל

לזרע של קיימא
טופז בת אילנה
לעילוי נשמת
אהרן בן יחיאל

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה
אפרים בן שושנה

להצלחת מוסדות
'לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה
חיים שמואל בן חנה
דייזי בת חביבה
מיטל בת סולטנה
רינה בת איבון

לעילוי נשמת
מאור גוזי בן משה
יוסף בן דונטה
יוסף בן שושנה ימיני